

Valoarea lecturii vieților Sfinților

„Urmați-i pe sfinți, căci cei ce le urmează lor se vor sfinți.”
(Sf. Clement al Romei)

„Întocmai precum prictorii care lucrează după modele se uită mereu cu atenție la modelul lor, încercând astfel să transpună expresia originalului în propria lor operă de artă, tot astfel și cel doritor de desăvârșire pe scara tuturor virtuților trebuie să ia aminte la viețile sfinților ca la niște statui, care se mișcă și își fac lucrul lor, la figurat vorbind, imitându-le desăvârșirea lor”

(Sf. Vasile cel Mare).

„Fericit este cel ce pune în sufletul său semințele cele bune, adică virtuțile și viețile sfinților”

(Sf. Efrem Sirul).

„Lucru bun este a admira nevoințele sfinților; imitarea lor ne aduce mântuirea”

(Sf. Ioan Scărarul).

„Omul este mișcat mai adânc sufletește și se folosește mai mult din lectura unei frumoase biografii a unui sfânt decât de discursuri și expuneri filosofice”

(Agapie Landos Athonitul).

„Ortodoxia răsăriteană îl înalță pe om duhovnicește cu ajutorul pildelor vieții sfinților și cu ajutorul sfințeniei”

(Nikolai Berdiaev).

„Pentru creștin, nici o învățătură nu e mai de folos decât lectura vieții unui sfânt, mai ales a unuia care a viețuit în vremea sa”

(Fotie Kontoglou)

Capitolul 1

Viața Fericitului Gavriil

Acest adevărat om al lui Dumnezeu, Gavriil Dionisiatul, s-a născut în anul 1886, în satul de munte Mesenikola din provincia Karditsa, Tesalia.

Din Sfântul Botez a primit numele de Gheorghe. Numele său de familie era Kazasis. În jurul vârstei de 25 ani, atunci când a fost tuns în monahism, numele i-a fost schimbat din Gheorghe în Gavriil.

Fericitul Gavriil a primit educația primară în satul său natal. Și-a continuat educația gimnazială la o școală cu trei clase (*Scholarcheion*), o școală intermediară între cea elementară și colegiu, liceu (*Gymnasion*). La *Scholarcheion*, datorită râvnei sale, dar și a faptului că era deosebit de inteligent, el era întotdeauna cel dintâi în clasa lui.

Pe lângă dragostea față de învățătură, el a dat dovadă încă de la o vârstă fragedă de multă evlavie. Deja la vârsta de 12 ani lua parte la slujbele bisericești, fiind paraclisier și dascăl pe lângă preotul satului. Îi plăcea și osteneala trupească, ajutându-și tatăl la lucrările din cadrul fermei sale până când a fost chemat să slujească în armată, serviciul militar fiind obligatoriu pentru toți tinerii eleni având o anumită vârstă.

După ce a fost eliberat din armată, s-a dus în Sfântul Munte, îndemnat de o foarte puternică atracție pentru viața monahală. A intrat ca frate de mănăstire în cadrul mănăstirii Dionisiu la vârsta de 24 de ani.

Ca frate de mănăstire, a urmat cu mare credincioșie toate regulile și ascultările mănăstirești, arătând o deosebită ascultare față de monahii mai vârstnici. În acest chip s-a învrednicit să primească Marea și îngerească schimă monahală la încheierea perioadei de noviciat.

La scurtă vreme după aceea a devenit pildă de smerenie, dragoste, rugăciune și asprime ascetică. Cu râvnă și dragoste își împlinea toate ascultările primite. Văzând toate acestea, starețul, dimpreună cu

alți monahi vârstnici au hotărât să-l trimită la un metoc al mănăstirii numit Orphani, în muntele Pangaion din nord-estul Greciei. Aceasta se întâmpla înainte de izbucnirea celui dintâi război mondial.

Datorită marii sale hărnicii și cu ajutorul altor doi monahi de la mănăstirea Dionisiu, el i-a redat acestui metoc al mănăstirii aspectul său înfloritor de mai înainte, pe parcursul a doi ani.

Odată cu izbucnirea conflictului mondial, nu mai era în siguranță acolo. Pe data de 23 iunie 1917, el și cei doi monahi au fost capturați de colaboraștii bulgari ai armatei germane, fiind duși ca prizonieri la Sevlievo, în nordul Bulgariei, dimpreună cu mulți alți monahi și preoți eleni. Toți aceștia au pățit mari necazuri și umilințe în drum spre Sevlievo pe timpul celor 17 zile de călătorie până acolo, dar și pe timpul celor doi ani de prizonierat, timp în care au fost supuși la muncă forțată. A pățit toate acestea cu o extraordinară răbdare și tărie de caracter. În cartea sa „Amintiri și clipe de nostalgie” el înfățișează acel îndelungat calvar într-un chip foarte viu și mișcător.

La sfârșitul războiului, el și alți prizonieri eleni din nordul Bulgariei au fost eliberați. Fericitul Părinte Gavriil s-a reîntors la mănăstirea Dionisiu. După o scurtă ședere acolo, i s-a cerut din nou să meargă la metocul Orphani.

Acesta fusese distrus aproape în întregime de către ocupații bulgari, iar lui i-a revenit dificila sarcină de a-l restaura și reface complet.

Făcând ascultare față de superiorii săi, curajosul Părinte Gavriil s-a dus acolo, și întărit de dragostea sa față de Dumnezeu și de aproapele, s-a ostenit din greu și a reușit să-i redea înfățișarea de odinioară. A lucrat acolo până în 1922, când a fost rechemat la mănăstire.

În anul 1930, starețul dimpreună cu ceilalți monahi bătrâni ai mănăstirii Dionisiu l-au ales pe Gavriil drept reprezentantul mănăstirii la Kareia, capitala Sf. Munte. A fost ales deoarece aceștia au văzut în el un om de o deosebită inteligență și de o mare experiență, fiind împodobit și cu multe virtuți. A stat acolo timp de aproape patru ani. În anul 1935, starețul Dositei a murit, iar Gavriil a fost ales drept succesor al său. Fiind pe atunci doar simplu monah, el a fost mai întâi hirotonit diacon și mai apoi arhimandrit. În 1936, la vârsta de 50 de ani, la praznicul mănăstirii,

Sfântul Dionisie, a fost întronizat drept stareț al mănăstirii. Obștea mănăstirii număra pe atunci 75 de monahi.

Noul ei stareț era „plin de vigoare și întărit în necazuri și suferințe grele. El avea o adâncă cunoaștere a sufletului omenesc, și a „artei artelor și a științei științelor” monahismului, după ce viețuise încă de la o vârstă fragedă cu credincioșie în obștea mănăstirii”⁹.

Fericitul stareț avea să slujească în calitate de stareț al mănăstirii timp de 40 de ani. Această perioadă de timp a însemnat perioada cea mai înfloritoare din existența mănăstirii Dionisiu în secolul al XX-lea.

„Ea și-a aflat în persoana sa un minunat Părinte duhovnicesc și îndrumător iscusit. El a făcut dintr-însa un bastion de frunte al tuturor mănăstirilor elene, aflată în fruntea celor ce respectă întru totul tradițiile Bisericii Ortodoxe. A refăcut arhondaricul mănăstirii și s-a ocupat foarte serios de Bibliotecă. Ajutat de minunatul bibliotecar, Părintele Eftimie, de curând mutat la cele veșnice, el a făcut dintr-însa cea mai frumoasă și mai bine organizată bibliotecă din Sf. Munte”¹⁰.

Virtuțile și darurile care au făcut din Părintele Gavriil starețul cel mai cunoscut și apreciat din Sf. Munte, precum și un reprezentant de vază al întregii republici monahale athonite, au fost foarte bine redade de arhim. Vasileios Gondikakis, starețul mănăstirii Iviron.

Descrierea acestora reprezintă un portret fidel al starețului: „Două cuvinte care înfățișează cel mai bine caracterul starețului Gavriil sunt **maturitatea** și **echilibrul**. Toate cele dinlăuntru ale lui purtau amprenta **maturității duhovnicești**. Acestea izvorau spontan din adâncurile ființei sale. Fiecare faptă a sa, purtarea sa și chiar aspectul chipului său vorbeau limpede despre acestea. El a fost un *om adevărat* și *neclintit* pe tot parcursul vieții sale și în toate manifestările sale.

„El a condus cea mai bună mănăstire cu viață de obște din Sf. Munte într-o vreme când monahismul era disprețuit și ignorat. El a salvat mănăstirea sa și Sf. Munte de la numeroase *pericole* care-l pândeau datorită *înțelepciunii* cu care Dumnezeu l-a înzestrat.

Încă de pe vremea celui dintâi război mondial și până în zilele noastre, prezența starețului Gavriil a fost deosebit de apreciată în Sf.

⁹ Teoclit Dionisiatul „Ho Gerontas mou Gabriel Dionysiates”, p. 49.

¹⁰ S.G. Papadopoulos: „Enciclopedia etică și religioasă”, vol. 4, Atena, 1964, p. 132.

Mănăstirea Dionisiu
Latura de sud.

Munte. El poate fi numit starețul secolului al XX-lea și starețul stareților, datorită respectului pe care-l insufla tuturor. În cadrul Dublei Sinaxe a Sfintei chinotite athonite, acolo unde sunt prezenți ce mai de văză monahi athoniți, starețul Gavriil avea întotdeauna ultimul cuvânt de spus. Poziția sa se caracteriza printr-o *adevărată înțelegere și o limpede percepere* a fiecărei situații în parte și a tuturor situațiilor în ansamblul lor. El a exprimat conștiința Sf. Munte și îi făcea pe monahi să se simtă liniștiți în prezența sa.

De asemenea, el a putut avea relații bune cu liderii politici din fiecare perioadă a acestui secol zbuciumat.

„Minunatul său *bun simț* și vigoarea tinerească a minții sale nu izvorau în urma vreunui efort superficial, și nici datorită unei bune informări, ci țâșnea din adâncul ființei sale. Iată de ce nu era o dată prudent, iar altă dată necugetat. Și nici purtarea sa nu era o dată de un fel, iar altă dată de un alt fel. El avea un *echilibru lăuntric de neclintit*.

„Deși era un om de o *fermitate absolută*, nu era câtuși de puțin habotnic, ci se distingea printr-o admirabilă ușurință și flexibilitate în purtări. Acestea erau rodul *prudenței și discernământului său pastoral și duhovnicesc*. El făcea deosebirea între ceea ce era de primă importanță și ceea ce era pe plan secundar, ceea ce era esențial și ceea ce era neesențial.

„Astfel, prin felul său de a fi, el a devenit, cu ajutorului harului lui Dumnezeu, un om *cu adevărat mareț pentru țară și credința noastră*, un adevărat patriot și un adevărat monah athonit. El cultiva pământul, dar și pajiștile duhovnicești ale sufletelor atâtor oameni. El era *duhovnicul monahilor din obște, al pustnicilor, al mirenilor și al episcopilor*.

„Părintele Gavriil a fost un om *cu o minte atotcuprinzătoare și de mare folos tuturor*. El aparținea tuturor oamenilor. Nu era doar un *simplicu și experimentat duhovnic și administrator*. Interesele sale erau unite cu cele ale întregului Sf. Munte. Deși era monah cu viață de obște, el îi înțelegea și pe cei cu viață de sine, îi stima pe asceți și îi *iubea pe toți*. Pentru toți avea ceva bun de spus, dar uneori aducea și unele critici cu mare tact și finețe de exprimare. Astfel, cuvintele sale de încurajare îi întărea pe oameni, iar observațiile sale critice erau bine primite.

El reprezenta o garanție pentru monahii mai vârstnici, deoarece

el era un *adevărat următor al tradiției*.

Și mai era un dar de neprețuit pentru cei tineri, deoarece el le transmitea prin intermediul cuvântului viu harul Sf. Munte, comorile trăirii ortodoxe. Lângă el se simțeau în largul lor atât tinerii, cât și vârstnicii, atât cei simpli, cât și cei educați, atât grecii, cât și străinii, atât credincioșii, precum și cei necredincioși.

Nu auzeai de la stareț doar niște simple puncte de vedere sau păreri, ci simțai izvorând dintr-însul o suflare a binecuvântării Dumnezeu-omului Hristos¹¹.

Virtuțile pomenite de către starețul Vasileios nu erau singurele care împodobeau sufletul Fericitului Bătrân în calitatea sa de stareț și de purtător de cuvânt al Sf. Munte. Acestea – maturitatea, echilibrul lăuntric, fermitatea, percepția limpede, discernământul, prudența pastorală, înțelegerea, înțelepciunea – *erau întemeiate pe alte virtuți importante*, și anume pe smerenie, credință, nădejde și dragoste. Iar toate acestea erau susținute de o asceză severă, și, mai ales, de post, privegheri și rugăciune neîncetată.

Cât despre virtutea *smereniei*, care era vizibilă pe chipul starețului, el a scris: „Înainte tuturor virtuților se află smerenia, așa precum înaintea tuturor patimilor se află lăcomia și dorirea celor lumești... Smerenia se manifestă nu la cel care se umilește pe sine prin cuvinte, ci la acela care, după ce a fost ocărat de cineva, nu își împuținează dragostea față de El.”

Iată ce spune Părintele Teoclit despre *virtutea smereniei* la starețul său pe când acesta avea 55 de ani și când îl întâlnise pentru prima oară: „Era deja plin de virtuți, între care strălucea puternic virtutea smereniei. Aceasta se reflectă în felul său umil de a se purta, din caracterul său demn, prin vocea sa înduhovnicită, care, în contact cu trăsăturile aspre ale chipului său plin de bărbăție, era egală, dulce, ușor crescătoare și descrescătoare în registrul vocal.

„Precum un părinte iubitor, cu mare smerenie, spre a mă întări, mi-a istorisit viața sa monahală încă din tinerețe, activitatea sa la metoacele mănăstirii, războiul dus cu duhurile răutății, rugăciunile, posturile și ostenele sale și mi-a recomandat o neconținută trezvie

duhovnicească, rugăciune neîncetată, cercetarea părinților pustnici, punând accentul pe semnificația fundamentală a smereniei.”¹²

De o importanță capitală, pe lângă smerenie, este *credința*, după spusele Părintelui Gavriil. Iată ce scoate el în evidență în următorul text, scris în anul 1967: „Dintre cele trei virtuți capitale ale religiei noastre: Credința, Nădejdea și Dragostea, monahii ortodocși pun accentul pe Credință. Dacă suntem deficienți și șchiopătăm în ceea ce privește celelalte virtuți, să nu deznădăjduim, mila lui Dumnezeu ne va ridica în cele din urmă, așa încât prin credință să ne pocăim și să putem fi mântuiți. Dar dacă pierdem adevărata Credință întru care am fost botezați, pierdem și dragostea lui Dumnezeu și nădejdea mântuirii noastre. Iată ce spun Sfinții Părinți: „Pretutindenea, iubiților, avem nevoie de credință, maica tuturor bunătăților, căci așa este credința. Ea este o ancoră sfințită, asigurând din toate părțile mintea care o posedă”¹³.

„Credința ortodoxă a fost ceva ce trebuia trăit în *plinătatea* ei în viața omului, ceva ce trebuia *mărturisit* pe cât este cu putință celorlalți și de a fi *apărată* de rătăcirile în false doctrine și învățături eretice.

„Credința este numită *viețuire* sau *mântuire*”, spunea el „dacă ea cuprinde, laolaltă cu acceptarea lăuntrică a adevărilor istorice și a marilor învățături ale Dumnezeieștii Revelații, *săvârșirea*, cu ajutorul iubirii, a *tuturor* lucrurilor cerute de ea.”

O astfel de credință a avut el însuși, pe care a propovăduit-o de-a lungul întregii sale vieți monahale. Ea strălucește în cărțile sale și în nenumăratele sale articole, cu ajutorul cărora el a căutat s-o propovăduiască în Sf. Munte, în toată Grecia, precum și dincolo de hotarele țării. Cu ajutorul acestora și a activității sale în calitate de duhovnic și predicator, el a căutat să facă în așa fel încât Credința ortodoxă să fie mai bine cunoscută și practică și s-o apere de dușmanii dinlăuntru și dinafară. Vrajmașii dinafară sunt „masoneria, hiliaștii, uniati, socialiștii, comuniștii, extremiștii și alte asemenea anomalii ale vremurilor noastre”¹⁴ Inamicii dinlăuntru sunt ecumeniștii „ortodocși” și inițiatorii sau propovăduitorii unor *inovații nevalidate*. Pe toate acestea el le-a supus unei aspre critici. El a scris pe larg împotriva panereziei ecumenismului, și, mai ales, împotriva participării la ea de către Biserica

¹¹ Revista „Sinaxa”, iarna anului 1984.

¹² Op. cit., pp. 64, 70.

¹³ „Ho Hosios Gregorios”, vol. 4, no. 23, nov.-decembrie 1967, p. 832.

¹⁴ „Phoné Booutos ek tes Eremou”, p. 8.

Ortodoxă, participare inaugurată în 1963 de către Athenagoras I, patriarhul Constantinopolului.

Mântuitorul Hristos a spus: „Și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi” (In. 8:32). Adevărul îl eliberează pe om de ignoranță, de greșală, de păcat, de pierzanie. Patriarhul Athenagoras a inaugurat participarea Patriarhiei Constantinopolului la „mișcarea ecumenică” prin renunțarea la a face deosebirea dintre adevăr și greșală. El a spus: „Dogmele vor fi depuse în magazie”, și „Teologia este egală cu iubirea”. Aceasta înseamnă că *el așează iubirea în opoziție cu adevărurile de Credință*, care constituie *temelia adevăratei iubiri creștine*. Dimpreună cu dumnezeieștile dogme ale Credinței noastre el *pune la magazie* Sfintele Canoane ale Bisericii Ortodoxe. Toate acestea erau menite să deschidă calea către *o altă falsă unire cu Roma*, o unire asemănătoare celei care a avut loc în secolul al XV-lea la Ferrara-Florența, Italia.

Lupta Fericitului Gavriil împotriva ecumenismului patriarhului Athenagoras a început cu o proclamație publicată în decembrie 1963 în ziarul religios atenian „Orthodoxos Typos”, sub titlul : „Nu vom îngădui trădarea Ortodoxiei. O proclamație a monahilor ortodocși.” Ea a fost semnată de Filotei Zervakos, starețul mănăstirii Longobarda din insula Paros, Gavriil Dionisiatul, starețul mănăstirii Dionisiu și Haralampos Vasilopoulos, starețul mănăstirii Petraki din Atena și fondator și editor al revistei „Orthodoxos Typos” („Cuvântul ortodox).

În februarie 1964, o altă scrisoare deschisă a fost publicată în aceeași publicație împotriva inițiativelor cu caracter ecumenic ale patriarhului Athenagoras, semnată de Părintele Gavriil, pe atunci încă stareț al mănăstirii Dionisiu, și de către starețul mănăstirii Grigoriu arhim. Visarion. În același număr, a fost publicată o altă scrisoare împotriva implicării Ortodoxiei în mișcarea ecumenică, intitulată „«Dialogul» trist și antiortodox”, semnat de starețul Gavriil.

În luna următoare, o nouă proclamație împotriva activităților ecumeniste ale lui Athenagoras a apărut în „Orthodoxos Typos” sub titlul: „Proclamația părinților aghioriți către poporul ortodox grec”. Ea a fost semnată de Părintele Gavriil, al cărui nume apare cel dintâi, de câțiva

alți stareți și de către un mare număr de alți monahi.

În aprilie 1964, un articol scris împotriva ecumenismului, purtând doar numele Părintelui Gavriil, a fost publicat în aceeași publicație, intitulat „Ortodoxia și Romano-catolicismul în timpul ultimei sute de ani. Cei ce urmăresc uniția se trudesă în deșert”. Mai târziu, pe parcursul aceluiași an, în decembrie, el a scris un articol cu titlul: „Recenzie sinoptică a chesitunii uniției între Biserica Ortodoxă și cea romano-catolică”.

Aceste articole au avut drept consecință avertizarea adusă dinaintea națiunii elene cu privire la efectele dezastruoase ale unei false uniții a Bisericilor, comparabilă cu unirea de la Florența din sec. al XV-lea; și, de asemenea, de a-l avertiza pe Athenagoras de a săvârși o altă astfel de unire.

Athenagoras a fost urmat în tronul patriarhal al Constantinopolului de către patriarhul Dimitrios care a continuat activitatea ecumenică a lui Athenagoras. Văzând acest lucru, Părintele Gavriil a scris un articol în anul 1981 – cu doi ani înainte de moarte – intitulat „Hagiorite Reckoning”¹⁵ (Răfuiala aghiorită), în care el închina un spațiu considerabil criticării activității ecumenice a Patriarhiei, arătând faptul că ea era îndreptată către o falsă unire, o unire care ignora numeroasele și importante diferențe doctrinale care separă Biserica Ortodoxă de cea romano-catolică.

El încheia făcând aceste remarci: „Monahii athoniți se roagă Atotbunului Dumnezeu să îndrepteze cugetele din inimile conducătorilor Bisericii spre ceea ce este bun, și ca aceștia să rămână neclintiți pe pozițiile dogmelor ortodoxe. În ceea ce privește faptul că rezultatul «dialogului» este nesigur, urmând celor spuse de cuviosul părinte Marcu Evghenicul, aceștia strigă, dimpreună cu Iosif Vryennios¹⁶, către minunata Ortodoxie:

¹⁵ „Hagioreitikon Apologismos”, Orthodoxos Typos, 20 februarie 1981.

¹⁶ Iosif Vryennios (1330-1432), monah, nascut în Constantinopol, unul dintre ultimii mari teologi și Părinți bisericești ai Ortodoxiei de dinainte de caderea Constantinopolului. El provenea din Mișcarea isihastă și a aparut cu râvna dogmei Ortodoxiei, și, mai ales, cea legată de Prea Sfânta Treime... Prin învățăturile și nevointele sale ascetice el a susținut Credința și a lasat mostenire adevăratele ortodoxe lui Marcu Evghenicul și prin intermediul acestuia lui Ghenadie Scholarios, ultimul mare stâlp bizantin al Ortodoxiei elene” (N.B. Tomadakis, în „Threstentike kai Ethike Enkyklopaideia”, vol. 3, Atena, 1963, p. 1049).

„Nu te vom nega iubită Ortodoxie, nu vom renunța la tine. Întru tine viețuim, întru tine noi ne îndreptăm purtările și dacă va fi necesar, vom muri pentru tine de zece mii de ori.”

Din lupta neobosită împotriva inițiativelor și activităților cu caracter ecumenic ale Patriarhiei ecumenice și datorită apărării ferme a dumnezeieștilor dogme ale Bisericii Ortodoxe, este limpede faptul că Fericitul Părinte Gavriil aparține cetei mărturisitorilor Credinței ortodoxe, ca de pildă: Sf. Atanasie cel Mare, Sf. Grigorie Palama¹⁷, Iosif Vryennios și Sf. Marcu Evghenicul, episcopul Efesului.

Având *smerenia și credința ortodoxă la temelia vieții sale*, Fericitul Gavriil a înălțat *suprastructura* restului virtuților, cele mai importante fiind *nădejdea și dragostea față de Dumnezeu și de aproapele*.”

Despre temelia nădejzii în credință, Părintele Gavriil face această remarcă: „Credința în Dumnezeu picură în sufletul nostru balsamul mângâierii și nădejzii”. Dependența atât a nădejzii, cât și a iubirii creștine față de credință este susținută de el în textul deja citat cu privire la accentul pus de monahii ortodocși asupra credinței: „Dacă pierdem adevărata Credință întru care am fost botezați, pierdem și dragostea față de Dumnezeu și nădejdea mântuirii noastre”.

Urmând porunca iubirii de Dumnezeu propovăduită de Iisus „Monahismul ortodox”, notează Părintele Gavriil, „are drept misiune închinarea necontenită la Dumnezeu, dragostea față de El în primul rând iar în al doilea rând, *dragostea față de aproapele*, pe care acesta o practică în legătura frățască dintre monahi, și, mai ales, în cadru obștilor mănăstirești, dar și față de pelerinii și vizitatorii care vin la sfintele mănăstiri, oferindu-le ospitalitate gratuită”.

Dragostea sa profundă față de Dumnezeu se manifestă prin participarea sa permanentă la toate slujbele bisericești: Utrenia, Dumnezeiasca Liturghie, Vecernia și Pavecernița (Obednița). Se manifestă și în scrierile sale. Astfel, în cea dintâi carte a sa, „*Nou Everghetinos*”, el încheie cu un îndemn adresat cititorilor săi de a-L iubi pe Dumnezeu și pe aproapele. Iată ce spune el: Având astfel de părinte duhovnicești (ca cei înfățișați în carte), să ne străduim să-i imităm prin

lepădare de sine, prin ascultare față de Dumnezeieștile porunci, prin smerenie și dragoste față de Dumnezeu și de aproapele, așa încât să ne putem învrednici a fi copii ai Săi”.

În „Lavsakonul Sfântului Munte”, cea de-a doua carte a sa, Părintele Gavriil începe cu cuvântul Dumnezeu. El spune: „Cu ajutorul lui Dumnezeu ne luăm sarcina de a înfățișa o schiță a Sf. Munte din vremurile noastre, înfățișat din punct de vedere duhovnicesc”.

Din nou, propoziția de început a cărții sale, „Ghid al duhovnicului și al celui ce se spovedește” este „Atotbunul Dumnezeu”. El spune: „Atotbunul Dumnezeu, Prea Sfânta și de viață dătătoare Treime, creându-l pe om nu a luat pe nimeni altcineva drept împreună lucrător cu Ea; ci, în lucrarea Sa de izbăvire și renaștere a ființei umane, Dumnezeu îi caută pe mulți (v. 1 Corinteni 3:9).” Printre aceștia, spune el, se află cei ce deslușesc Dumnezeieștile Scripturi, episcopii, predicatorii și dascălii, și, mai ales, Părinții duhovnicești sau duhovnicii.

Într-o altă carte a sa, „Maltusianismul”,¹⁸ începe cu pomenirea lui Dumnezeu și se încheie cu următoarea referire la Dumnezeu: „Dacă această nedesăvârșită lucrare a mea l-ar întoarce pe vreun păcătos de la calea pierzaniei, să-I dăm slavă lui Dumnezeu. Dacă nu-și va atinge scopul, fie numele Domnului din nou binecuvântat. Am convingerea că harul Atotsfântului Duh va împlini ceea ce lipsește într-însa, până când scriitorii mai buni ca mine vor scrie lucrări spre folosul credincioșilor și spre slava Dumnezeului nostru. Amin.”

Aceste texte ilustrează atenția deplină acordată de Fericitul Gavriil lui **Dumnezeu și dragostea din toată inima față de El** – împlinirea de către el a poruncii lui Hristos: „Iubește-L pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, cu tot sufletul și mintea ta”. Ele evidențiază, de asemenea, faptul că activitatea sa de scriitor era stărnită atât de această dragoste, cât și de *dragostea sa față de aproapele*. Aceasta din urmă este bogat înfățișată de câteva alte texte din scrierile sale, pe care le voi prezenta în continuare.

Voind a-și zidi duhovnicește conaționalii – clerici și mireni, monahi și monahii – lucru aflat întru totul după voia lui Dumnezeu spre răscumpărarea și renașterea omului, dar împreună cu participarea la

¹⁷ Marea admirație a Părintelui Gavriil față de Sf. Grigorie Palama în ceea ce privește luptele sale îndârjite împotriva latinizantilor (procatolicilor), și înrudită cu Sf. Grigorie, sunt înfatisate în capitolul „Sf. Grigorie Palama” din cartea „Sf. Grigorie Palama”.

aceste mărețe lucrări a cucernicilor creștini – el a scris zece cărți și un „Lavsakonul Sf. Munte”, el spune : „Pe timpul îndelungatei mele șederi mare număr de articole, precum și o mulțime de scrisori către fiii săi în Sf. Munte, am observat că majoritatea oamenilor, chiar și intelectualii, duhovnicești din Grecia și din străinătate care îi cereau povățuire. nu posedă o cunoaștere limpede a monahismului aghiorit. Ei cred că el

Și-a făcut debutul ca scriitor în 1948, cu un articol publicat în revista „Biblioteca aghioritică” și în care se ocupa de Sfântul Mare din Palestina, Egipt și Libia. Voind a le schimba părerile, le spun cu Mucenic Dimitrie, sfântul ocrotitor al Tesalonicului. El a continuat să dragoste nefățarnică: „Acea dintre voi care însetează după informații scrie pentru revista respectivă până în anul 1964, când aceasta și-a încetat limpezi cu privire la monahismul zilelor noastre și vor să capete păreri și apariția. Tipărită în orașul Volos, Tesalia, „Biblioteca aghiorită” a opinii bine întemeiate cu privire la spiritualitatea și misiunea sa, să vină circulat în toate părțile Greciei, dar și în străinătate. În anul 1964, în acest loc binecuvântat cu seriozitate și fără prejudecată. Și să nu vă mănăstirea Grigoriu, care se afla în apropierea mănăstirii Dionisiu, alimitați doar la vizite făcute la biblioteci și la închinarea la sfintele început să tipărească revista „Sfântul Grigorie”, după numele ctitorului moaște, ci, mai degrabă, duceți-vă la cei mai mici dintre monahi, pe care mănăstirii. Hristos i-a numit frați. Duceți-vă în pustie și acolo veți afla adevărata

A scris nenumărate articole de suflet ziditoare pentru această lucrare duhovnicească. La acele smerite chipuri de monahi veți revistă, de-a lungul anilor. Cam în același timp, un important ziar culescoperi pietrele cele de mare preț, perle adevărate de îndelungă caracter religios și-a făcut apariția la Atena: „Ortodoxos Typos”. răbdare, lucrări ale filosofiei celei după Hristos...¹⁸ Totuși, întrucât nu Cuviosul stareț a scris 35 de articole pentru acesta. Ultimul a apărut întotdeauna dintre voi puteți face acest lucru, în ciuda bunelor voastre intenții, și 1891, atunci când starețul avea 95 de ani. deoarece observ faptul că această comunitate monahală este foarte prost

Cea dintâi carte a Părintelui Gavriil, „Noul Everghetinos” a fost înțeleasă, din această pricină îmi asum sarcina, cu ajutorul lui publicată în anul 1950. Alte șase cărți au apărut pe parcursul a încă 12 ani: Dumnezeu, de a vă oferi o istorisire cu privire la persoanele și lucrurile „Lavsakonul Sf. Munte” (1953), „Glasul celui ce strigă în pustie” pe care le-am văzut cu propriii mei ochi și de care am auzit cu propriile (1955), „Maltusianismul sau crima genocidului” (1957), „Amintiri și mele urechi, precum și a celor legați de noi prin foarte cuvioasele clipe de nostalgie ale unui aghiorit” (1958), „Mănăstirea Sf. Dionisiu din mărturii ale generației trecute.”

Sf. Munte” (1959), și „Viața monahală după învățăturile Sfinților Într-o altă carte, „Glasul celui ce strigă în pustie”, el remarcă: Părinți” (1962). Alte trei cărți au fost scrise în anii 1970: „Ghidul „Ascultând de sfinții *Ecleziaști*”¹⁹ care spun «Există o vreme când duhovnicului și al celui ce se spovedește», „Povețe duhovnicești” și bine să taci și alta când trebuie să vorbești”, și măsurându-mi smeritele „Biserici bizantine din Sf. Munte”. Cea dintâi dintre acestea a fost puteri de înțelegere cu privire la cumplita perioadă prin care trece publicată în 1971 și a fost retipărită de câteva ori; celelalte două nu au societatea noastră creștină din punct de vedere etic și religioasă, m-am socotit și eu dator să-mi aduc o cât de mărunță contribuție la lucrarea

Prefața de la „Povețe duhovnicești” este datată 15 iulie, 1973, iar generală a Bisericii noastre”. Și încă într-o altă carte a sa, „Maltusianismul”, el spune în final : cea de la „Biserici bizantine”, 20 decembrie 1977. Avea 91 de ani atunci „Pavel, fericitul Apostol al lui Hristos, a scris în Epistola sa către

Dorința adâncă a starețului de a-i ilumina pe frații săi creștini și Romani: «Dator sunt și elinilor și barbarilor, și învățaților și de a-i îmbunătăți duhovnicește este evidentă în toate scrierile sale, dar mai ales în Prefetele scrise la cărțile sale. Astfel, în Prefața la

¹⁸ O pildă minunată ne este oferită de către pustnicul Filaret (1881-1961). Vezi cartea mea „Fericitul pustnic Filaret athonitul”.

¹⁹ O carte de „literatură despre înțelepciune” din Vechiul Testament.